

Česká moderní hudba?

Přednáška 2: *České národní obrození*

Literatura

- ▶ Miroslav Hroch: *Evropská národní hnutí v 19. století*. Praha 1986.
 - ▶ Miroslav Hroch: *Na prahu národní existence. Touha a skutečnost*. Praha 1999.
 - ▶ František Kutnar: *Obrozenské vlastenectví a nacionalismus. Příspěvek k národnímu a společenskému obsahu češství doby obrozenské*. Praha 2003 (psáno 1939).
 - ▶ Vladimír Macura: *Znamení zrodu. České národní obrození jako kulturní typ*. Praha 1995.
 - ▶ Jaroslav Marek: *Česká moderní kultura*. Praha 1998.
 - ▶ Jiří Štaif: *Obezřetná elita. Česká společnost mezi tradicí a revolucí 1830-1851*. Praha 2005.
-

Hrochova periodizace národních hnutí

- ▶ Hroch (1986) se ve své srovnávací studii zabývá národními hnutími malých („utlačovaných“) národů
- ▶ Identifikuje 3 základní fáze národního hnutí (s. 64):
 - ▶ **fáze A: období učenického zájmu**, zpravidla motivovaného patriotismem osvícenského typu;
 - ▶ **fáze B: období vlastenecké agitace**, procesu národního uvědomování;
 - ▶ **fáze C: období nástupu masového národního hnutí**, vyznačuje se pevnou komunikační strukturou na celém území malého národa.

Modernizace Rakouska

▶ Josefínské reformy

- ▶ „zrušení nevolnictví“ 1781 – soustava reforem
- ▶ toleranční patent
- ▶ centralizace státní správy
- ▶ příprava berní reformy (1785-89 tzv. josefínský katastr)
zahrnující výrazné zdanění dominikálu a snížení daní rustikálu – stavovská opozice – nesvoláván zemský sněm
- ▶ Na konci vlády stát na pokraji rozvratu – po nástupu Leopolda II. příliš obnovení vlivu stavů.
- ▶ Zemský patriotismus šlechty
- ▶ Války v důsledku francouzské revoluce
- ▶ 1792 František II.

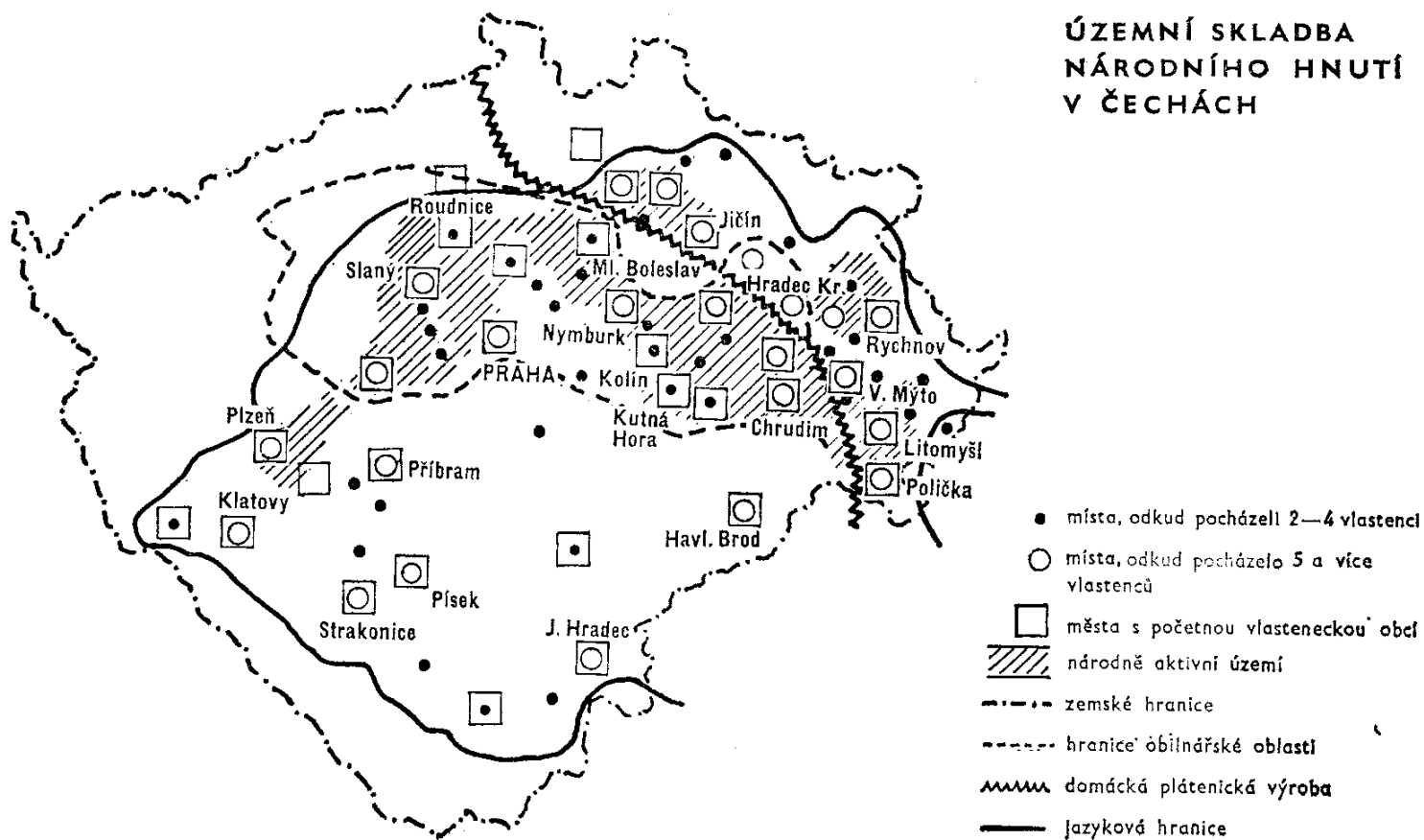

Školství

- ▶ školská reforma Marie Terezie 1774 – princip povinné školní docházky pro chlapce i dívky
 - ▶ triviální školy jedno- a dvojtřídní při farnostech
 - ▶ městské hlavní školy trojtřídní, němčina
 - ▶ „normální škola“ v hlavním městě země, čtyřtřídní, vzor pro hlavní školy, současně ústav pro výchovu učitelů hlavních i triviálních škol
 - ▶ gymnázia pro absolventy hlavních škol – šestileté, státní kontrola (dříve řády), za Josefa II. drastická redukce počtu
 - ▶ od 1802 obnova či zřizování nových gymnázií včetně řádových, po několika letech zrušení školního
-

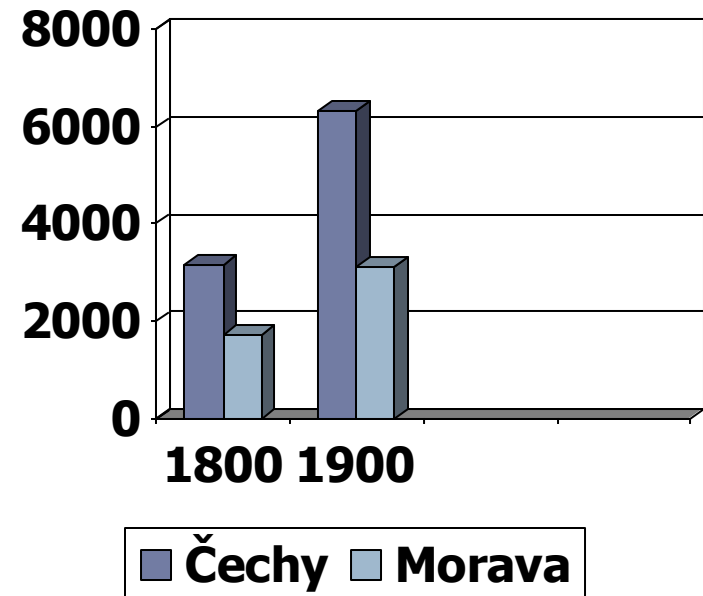
Teritoriální skladba českého národního hnutí podle Hrocha (1986)

Demografický vývoj

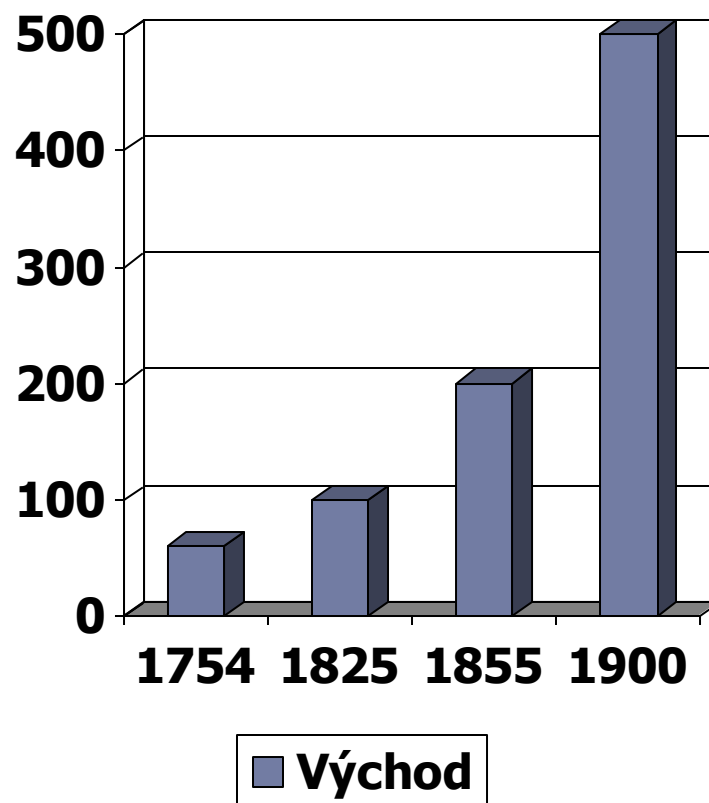
- ▶ Růst obyvatelstva českých zemí

Počet obyvatel v tis.

Obyvatelstvo Prahy

- ▶ Příliv českého obyvatelstva
- ▶ od 1862 česká většina na radnici
- ▶ 1880 33 tis. Němců, tj. 19%
- ▶ 1910 18 tis. Němců, necelých 10%

Průběh urbanizace

Podíl obyvatel žijících ve městech od roku 1843

